

U S T A W A

z dnia.....2022 r.

o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2021 r. poz. 266, 1535 i 1621) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 5b dodaje się art. 5c w brzmieniu:

„Art. 5c. 1. Rolnik lub domownik, który podlegając ubezpieczeniu w pełnym zakresie z mocy ustawy, został objęty innym ubezpieczeniem społecznym z tytułu:

- 1) pobierania świadczenia integracyjnego lub stypendium w okresie odbywania szkolenia, stażu lub przygotowania zawodowego dorosłych, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, na które zostali skierowani przez powiatowy urząd pracy;
- 2) pobierania stypendium w okresie odbywania szkolenia, stażu lub przygotowania zawodowego dorosłych, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 9a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, na które zostali skierowani przez inne niż powiatowy urząd pracy podmioty kierujące na szkolenie, staż lub przygotowanie zawodowe dorosłych;
- 3) pobierania stypendium na podstawie przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w okresie odbywania studiów podyplomowych, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 9b ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych;
- 4) pełnienia czynnej służby wojskowej jako żołnierz niezawodowy, z wyłączeniem żołnierzy pełniących służbę kandydacką, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych;

---

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawę z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

5) odbywania służby zastępczej, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych
– podlega nadal temu ubezpieczeniu, pomimo objęcia go z tych tytułów innym ubezpieczeniem społecznym.

2. Rolnik lub domownik, o którym mowa w ust. 1, może w każdym czasie odstąpić od ubezpieczenia, składając w Kasie oświadczenie o odstąpieniu od tego ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż od dnia, w którym to oświadczenie zostało złożone w Kasie.”;

2) w art. 14 w ust. 7 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) przebywania ubezpieczonego, na koszt Kasy, w zakładzie leczniczym podmiotu leczniczego w celu rehabilitacji;”;

3) w art. 16 w ust. 3 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu :

„Rolnik, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, podlega ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu z mocy ustawy pomimo ustalonego prawa do emerytury rolniczej.”;

4) w art. 21:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do ubezpieczonego, który podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 25 lat.”;

b) dodaje się ust. 9 w brzmieniu:

„9. Przepisu ust. 8 nie stosuje się do ubezpieczonego, który podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 25 lat.”;

5) w art. 25 ust. 2b otrzymuje brzmienie:

„2b. Przepisu ust. 2a nie stosuje się przy ustalaniu wysokości emerytury rolniczej dla osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., z tym że przy ustalaniu wysokości emerytury rolniczej dla osób urodzonych po tej dacie, które nie mają ustalonego prawa do emerytury na podstawie art. 24 ust. 1, art. 24a lub art. 184 przepisów emerytalnych, stosuje przepis ust. 2a pkt 3.”;

6) po art. 27 dodaje się art. 27a w brzmieniu:

„Art. 27a. 1. Do emerytury rolniczej albo emerytury ustalonej zgodnie z art. 26 przepisów emerytalnych, przysługuje dodatek z tytułu opłacania składki miesięcznej na ubezpieczenie emerytalno-rentowe w podwójnej wysokości, o której mowa w art. 17 ust. 2, w wysokości 1% emerytury podstawowej za każdy rok opłacania takiej składki.

2. Do emerytury rolniczej albo emerytury ustalonej zgodnie z art. 26 przepisów emerytalnych, przysługuje dodatek z tytułu opłacania dodatkowej składki miesięcznej, o której mowa w art. 17 ust. 4, w wysokości:

- 1) 1,2% emerytury podstawowej – w przypadku, o którym mowa w art. 17 ust. 4 pkt 1,
- 2) 2,4% emerytury podstawowej – w przypadku, o którym mowa w art. 17 ust. 4 pkt 2,
- 3) 3,6% emerytury podstawowej – w przypadku, o którym mowa w art. 17 ust. 4 pkt 3,
- 4) 4,8% emerytury podstawowej – w przypadku, o którym mowa w art. 17 ust. 4 pkt 4 – za każdy rok opłacania takiej składki.”;

7) w art. 28:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wyplata renty rolniczej z ubezpieczenia ulega częściowemu zawieszeniu na zasadach określonych w ust. 2–8, jeżeli rencista prowadzi działalność rolniczą.”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Zawieszenie wypłaty dotyczy:

- 1) części uzupełniającej renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy,
- 2) renty inwalidzkiej z ubezpieczenia społecznego rolników indywidualnych i członków ich rodzin w części równej 95% emerytury podstawowej – i obejmuje całość lub określony ułamek tej części świadczenia; ilekroć w ust. 3 i 5–7 jest mowa o zawieszeniu wypłaty w całości, w połowie albo w jednej czwartej - rozumie się odpowiednio zawieszenie wypłaty tej części świadczenia, jej połowy albo jednej czwartej.”,

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Wyplata ulega zawieszeniu w całości, jeżeli rencista nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, z zastrzeżeniem ust. 5– 7 i 9–11.”,

d) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Uznaje się, że rencista zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, jeżeli ani on, ani jego małżonek nie jest właścicielem (współwłaścicielem) lub posiadaczem gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym i nie prowadzi działu specjalnego, nie uwzględniając:

- 1) gruntów wdzierzawionych, na podstawie umowy pisemnej zawartej co najmniej na okres wskazany w decyzji Prezesa Kasy o przyznaniu renty okresowej, której zawarcie potwierdził wójt, właściwy ze względu na miejsce położenia przedmiotu dzierżawy, osobie niebędącej:

- a) małżonkiem rencisty,
  - b) osobą pozostającą z rencistą we wspólnym gospodarstwie domowym,
  - c) małżonkiem osoby, o której mowa w lit. b;
  - 2) gruntów trwale wyłączonych z produkcji rolniczej na podstawie odrębnych przepisów, w tym zalesionych gruntów rolnych;
  - 3) gruntów i działów specjalnych należących do małżonka, z którym rencista zawarł związek małżeński po ustaleniu prawa do renty rolniczej z ubezpieczenia;
  - 4) własności (udziału we współwłasności) nieustalonej odpowiednimi dokumentami urzędowymi, jeżeli grunty będące przedmiotem tej własności (współwłasności) nie znajdują się w posiadaniu rolnika lub jego małżonka.”,
- e) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:
- „4a. Jeżeli rencista jest trwale całkowicie niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym, wypłata świadczenia nie ulega zawieszeniu.”,
- f) ust. 5 otrzymuje brzmienie:
- „5. Jeżeli rencista jest długotrwale niezdolny do pracy wskutek wypadku przy pracy rolniczej albo rolniczej choroby zawodowej, wypłata świadczenia przez okres dwóch lat od tego wypadku albo od zachorowania na tę chorobę ulega zawieszeniu tylko w połowie.”,
- g) ust. 6 otrzymuje brzmienie:
- „6. Wypłata ulega zawieszeniu w połowie, jeżeli rencista pobiera okresową rentę rolniczą z tytułu niezdolności do pracy, nie dłużej jednak niż przez dwa lata.”,
- h) w ust. 7 pkt 1 otrzymuje brzmienie
- „1) rencista nie zawarł umowy z następcą stosownie do przepisów rozdziału 7 i nie ma możliwości sprzedaży nieruchomości wchodzących w skład gospodarstwa rolnego co najmniej po cenie odpowiadającej ich oszacowaniu według przepisów o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa albo”,
- i) w ust. 9 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
- „2) uprzednio wydzierżawionych na podstawie umowy pisemnej zawartej co najmniej na okres wskazany w decyzji Prezesa Kasy o przyznaniu renty okresowej, jeżeli dzierżawa ustała wcześniej z przyczyn niezależnych od wydzierżawiającego, lub”,
- j) ust. 11 otrzymuje brzmienie:

„11. W przypadku, gdy rencista prowadzi działalność rolniczą z małżonkiem podlegającym ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu z mocy ustawy, wypłata nie ulega zawieszeniu.”;

8) w art. 36:

a) w ust. 1:

– pkt 10 otrzymuje brzmienie

„10) o których mowa w art. 41a i art. 55 ust. 1 i 2a.”,

– w pkt 11 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 12 w brzmieniu:

„12) interpretacji indywidualnych, o których mowa w art. 62a.”,

b) w ust. 3 po wyrazach „w ust. 1 pkt 1–9” dodaje się wyrazy „i 12”;

9) w art. 37:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Organy prowadzące ewidencję gruntów i budynków, organy podatkowe, sądy, prokuratura, Policja, Zakład, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, pracodawcy, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, organy egzekucyjne w rozumieniu ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2020 r. poz. 1427, z późn. zm.²⁾), organy realizujące świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz świadczenia wychowawcze, ośrodki pomocy społecznej, powiatowe centra pomocy rodzinie, publiczne służby zatrudnienia, publiczne i prywatne placówki służby zdrowia, organy wykonawcze jednostek samorządu terytorialnego oraz szkoły i uczelnie wyższe są obowiązane udzielać nieodpłatnie Kasie informacji niezbędnych do ustalenia okoliczności mających znaczenie w sprawach z zakresu ubezpieczenia.”,

b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Wójt ustala na wniosek Kasy, powierzchnię gospodarstwa rolnego w hektarach fizycznych i przeliczeniowych.”;

10) w art. 40a

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Odsetek za zwłokę nie nalicza się od nieopłaconych w terminie składek, jeżeli ich:

1) wysokość nie przekracza 6,60 zł;

---

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2020 r. poz. 1492 i 2320, z 2021 r. poz. 11, 41, 802, 1005, 1177, 1236, 1666, 1927, 1981, 2052, 2105 i 2270 oraz z 2022 r. poz. 1.

- 2) nieopłacenie wyniku z błędnego zawiadomienia przez Kasę o stanie rozliczeń;
- 3) nieopłacenie wyniku ze zmiany decyzji Prezesa Kasy, z przyczyn leżących po stronie Kasy, w zakresie podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników lub wymiaru składek lub w sprawach o umorzenie należności składekowych;
- 4) nieopłacenie wyniku z zastosowania się do utrwalonej praktyki interpretacyjnej Kasy, która uległa zmianie.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Przez utrwaloną praktykę interpretacyjną, o której mowa w ust. 2 pkt 4, rozumie się wyjaśnienia zakresu i sposobu stosowania przepisów prawa dominujące w interpretacjach indywidualnych wydawanych przez Kasę w takich samych stanach faktycznych lub w odniesieniu do takich samych zdarzeń przyszłych oraz w takim samym stanie prawnym.”;

- 11) w art. 41a w ust. 2 w pkt 3 wyraz „pięciokrotnej” zastępuje się wyrazem „dziesięciokrotnej”;
- 12) w art. 41b w ust. 12 wyrazy „kwoty, o której mowa w ust. 15” zastępuje się wyrazami „dziesięciokrotności kwoty kosztów upomnienia w postępowaniu egzekucyjnym”;
- 13) po art. 50 dodaje się art. 50a w brzmieniu:

„Art. 50a. 1. Dane ubezpieczonych i świadczeniobiorców zgromadzone w systemach teleinformatycznych Kasy udostępnia się komornikowi sądowemu, na jego wniosek, w zakresie niezbędnym do prowadzenia postępowania egzekucyjnego lub zabezpieczającego albo wykonywania postanowienia o zabezpieczeniu spadku lub sporządzania spisu inwentarza.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, podlega opłacie, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej. Wniosek, od którego nie wniesiono opłaty, nie podlega rozpatrzeniu.

3. Wysokość opłaty, o której mowa w ust. 2, nie może przekraczać 2% wysokości prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek, ogłoszonego w trybie art. 19 ust. 10 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, na dany rok kalendarzowy.

4. Udostępnienie danych, o których mowa w ust. 1, następuje w terminie 7 dni od dnia wniesienia opłaty, o której mowa w ust. 2.

5. Opłata, o której mowa w ust. 2, podlega zwrotowi wyłącznie w przypadku:

- 1) wycofania wniosku przed jego rozpatrzeniem – w całości;

- 2) uiszczenia jej w kwocie wyższej od należnej – w odpowiedniej jej części;
- 3) nieudzielenia komornikowi informacji w przypadku, w którym niemożliwe jest zidentyfikowanie ubezpieczonego lub świadczeniobiorcy, o których mowa w ust. 1, na podstawie danych wskazanych przez komornika sądowego, a komornik sądowy pomimo wezwania przez Kasę nie uzupełnił wniosku w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania – w całości.

6. Nie podlega zwrotowi opłata, o której mowa w ust. 2, jeżeli w odpowiedzi na wniosek komornika sądowego zostaje udzielona informacja o braku w systemach teleinformatycznych Kasy danych, których dotyczy wniosek.

7. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty, o której mowa w ust. 2, oraz sposób jej wnoszenia, uzależniając wysokość opłaty od formy złożenia wniosku, udostępnienia danych i wysokości ponoszonych przez Kasę kosztów związanych z udzielaniem informacji, w szczególności kosztów wyszukania informacji i sporządzenia zaświadczenia, oraz mając na względzie konieczność zapewnienia sprawnego poboru opłaty.”;

- 14) w art. 55 dodaje się ust. 4 i 5 w brzmieniu:

„4. Prezes Kasy przyznaje emerytowi lub renciście, który ukończył 100 lat, dodatek wypłacany comiesięcznie w stałej kwocie począwszy od miesiąca, w którym emeryt lub rencista ukończył 100 lat, w wysokości kwoty bazowej, o której mowa w art. 19 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.;

5. Prezes Kasy przedstawia Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej, w terminie do dnia 31 marca każdego roku kalendarzowego, informację o przyznanych w roku poprzedzającym dodatkach na podstawie ust. 4.”;

- 15) art. 62a otrzymuje brzmienie:

„Art. 62a. 1. Prezes Kasy wydaje interpretacje indywidualne, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, w zakresie obowiązku podlegania ubezpieczeniu oraz wysokości składek w stosunku do podmiotów, o których mowa w art. 5a ust. 1, w sprawach związanych z prowadzeniem przez te podmioty pozarolniczej działalności gospodarczej. Interpretacje indywidualne wraz z wnioskiem o wydanie interpretacji, po usunięciu danych identyfikujących wnioskodawcę oraz inne podmioty wskazane w treści interpretacji, Kasa niezwłocznie zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej.

2. Nie wydaje się interpretacji indywidualnych w zakresie tych elementów stanu faktycznego, które w dniu złożenia wniosku o interpretację są przedmiotem toczącego się postępowania wyjaśniającego, albo gdy w tym zakresie sprawa została rozstrzygnięta co do jej istoty w decyzji Prezesa Kasy.”;

16) w art. 64:

a) po ust. 2 dodaje się ust. 2a i 2b w brzmieniu:

„2a. Kasa może kierować na rehabilitację leczniczą, o której mowa w ust. 1 pkt 1, także osoby uprawnione do emerytury rolniczej w celu poprawy ich stanu zdrowia.

2b. Mając na względzie potrzebę pomocy opiekunom osób niepełnosprawnych, Kasa może kierować na turnusy mające na celu poprawę kondycji psychofizycznej i jakości życia, zwane dalej „turnusami regeneracyjnymi”, ubezpieczonych, o których mowa w art. 16 ust. 2 pkt 4.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi, w drodze rozporządzenia, warunki i tryb kierowania na rehabilitację leczniczą i turnusy regeneracyjne oraz udzielania zamówień na świadczenia i usługi rehabilitacyjne oraz turnusy regeneracyjne, w tym:

- 1) wskazania do rehabilitacji leczniczej oraz udziału w turnusie regeneracyjnym, a także ocenę ich potrzeby,
- 2) trwałość i okresowość całkowitej niezdolności do pracy oraz przyczynę jej powstania,
- 4) warunki i tryb kwalifikacji wniosku o rehabilitację leczniczą albo turnus regeneracyjny,
- 5) sposób zwrotu kosztów przejazdu,
- 6) warunki i tryb przeprowadzania konkursu oraz zawierania umów o świadczenia i usługi rehabilitacyjne oraz turnusy regeneracyjne z podmiotami niebędącymi jednostkami organizacyjnymi Kasy

– mając na uwadze potrzeby rehabilitacji osób kierowanych na turnusy rehabilitacji leczniczej i turnusy regeneracyjne oraz stan finansów funduszu prewencji i rehabilitacji.”;

17) w art. 77 w ust. 1 dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6) wydatków i kosztów związanych z realizacją zadań wynikających z innych przepisów prawa.”.

18) w art. 80 w ust. 1 skreśla się wyrazy „21b”.

Art. 2. W ustawie z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2095) w art. 31³ w ust. 1 po wyrazie „objęcia” dodaje się wyraz „izolacją”.

Art. 3. W ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 291, z późn. zm.³) w art. 26a:

1) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wysokość emerytury ustalonej zgodnie z art. 26 ulega zwiększeniu za okresy opłacania składek na Fundusz Emerytalny Rolników, Fundusz Ubezpieczenia Społecznego Rolników, ubezpieczenie emerytalno-rentowe oraz zwiększeniu o dodatek z tytułu opłacania składki miesięcznej na ubezpieczenie emerytalno-rentowe w podwójnej wysokości lub z tytułu opłacania dodatkowej składki miesięcznej na ubezpieczenie emerytalno-rentowe, o których mowa w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników. Zwiększenie to ustala się według zasad wymiaru części składowej emerytury rolniczej wraz z dodatkiem z tytułu opłacania składki miesięcznej na ubezpieczenie emerytalno-rentowe w podwójnej wysokości lub z tytułu opłacania dodatkowej składki miesięcznej na ubezpieczenie emerytalno-rentowe, przewidzianych w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników na podstawie zaświadczenia Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego o okresach opłacania składek i ich wysokości.”;

2) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Emeryturę, o której mowa w ust. 1, wypłaca się z Funduszu, z tym że koszty tej emerytury w części odpowiadającej zwiększeniu o część składową lub dodatek, o których mowa w ust. 1, podlegają refundacji z funduszu emerytalno-rentowego określonego w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników.”.

Art. 4. 1. Rolnik lub domownik, którym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy wydano decyzję o ustaniu ubezpieczenia społecznego rolników w związku z objęciem ich ubezpieczeniami z tytułu pobierania świadczenia integracyjnego lub stypendium w okresie odbywania szkolenia, stażu lub przygotowania zawodowego dorosłych, na które zostali skierowani przez powiatowy urząd pracy, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia

---

³) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 353, 794, 1621, 1981, 2105, 2270 i 2314.

13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 423, 432 i 619), jak również z tytułów, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 9a, 9b, 11 i 12 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, mogą złożyć w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wnioski o objęcie ich ubezpieczeniem społecznym rolników w okresie, którego dotyczyła decyzja o ustaniu ubezpieczenia społecznego rolników, o ile spełniali w okresie objętym wnioskiem warunki określone w art. 5c ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1.

2. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego jest obowiązany wydać decyzję o objęciu rolnika lub domownika ubezpieczeniem społecznym rolników, jeżeli spełniali w okresie objętym wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, warunki określone w art. 5c ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, składa się w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

4. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego nie wydaje decyzji o ustaniu ubezpieczenia społecznego rolników za okresy podlegania innemu ubezpieczeniu społecznemu przypadającemu przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, jeżeli w danym przypadku spełnione są warunki określone w art. 5c ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1.

5. Składki na ubezpieczenie społeczne rolników za okres objęcia ubezpieczeniem na wniosek, o którym mowa w ust. 1, opłaca rolnik w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji o objęciu tym ubezpieczeniem..

6. Składkę, o której mowa w ust. 5, opłaca się w wysokości wyliczonej na dzień złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1, za okres za który składka nie była opłacona, jednakże nie dłuższy niż okres niezbędny do uzyskania 25-letniego okresu ubezpieczenia społecznego rolników.

Art. 5. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 64 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 64 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez 9 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 6. Ubezpieczonemu rolnikowi i domownikowi, o których mowa w ustawie zmienianej w art. 1, którzy w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy są objęci izolacją w

związku z COVID-19, przysługuje zasiłek określony w art. 31^{zy}3 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 2 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, od pierwszego dnia objęcia izolacją.

Art. 7. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Mariusz Gorzowski
dyrektor
Departamentu Prawnego
za zgodność pod względem prawnym,
legislacyjnym i redakcyjnym
/podpisano elektronicznie/

UZASADNIENIE

Projekt ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz niektórych innych ustaw ma przede wszystkim na celu uregulowanie kwestii związanych ze zbiegiem tytułów ubezpieczenia z rolniczego i powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych. Nie ulega wątpliwości, że w zakresie ubezpieczenia społecznego rolników obowiązuje jedna z podstawowych zasad, iż w razie posiadania innego tytułu do ubezpieczenia lub podlegania zaopatrzeniu społecznemu, obowiązek ubezpieczenia rolniczego jest wyłączony. Zatem podleganie ubezpieczeniu społecznemu z innego tytułu niż prowadzenie działalności rolniczej „wypredza” ubezpieczenie społeczne rolników. Zawsze zatem pierwszeństwo ma nierolniczy tytuł do ubezpieczenia. Ustawodawca przewidział od tej reguły wyłącznie dwa wyjątki - zawarte w przepisach art. 5a oraz art. 5b ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Zgodnie z treścią przepisu art. 5a ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, rolnik lub domownik, który podlegając ubezpieczeniu w pełnym zakresie z mocy ustawy nieprzerwanie przez co najmniej 3 lata, rozpocznie prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej lub rozpocznie współpracę przy prowadzeniu tej działalności, podlega nadal temu ubezpieczeniu w okresie prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej lub współpracy przy prowadzeniu tej działalności, jeżeli spełnia jednocześnie następujące warunki:

1) złoży w Kasie oświadczenie o kontynuowaniu tego ubezpieczenia w terminie 14 dni od dnia rozpoczęcia wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej lub współpracy przy tej działalności;

2) jednocześnie nadal prowadzi działalność rolniczą lub stale pracuje w gospodarstwie rolnym, obejmującym obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego, lub w dziale specjalnym;

3) nie jest pracownikiem i nie pozostaje w stosunku służbowym;

4) nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty albo do świadczeń z ubezpieczeń społecznych;

5) kwota należnego podatku dochodowego za poprzedni rok podatkowy od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej nie przekracza kwoty 3604 zł za rok 2021.

W tym miejscu warto dodać, że skutkiem wyłączenia z ubezpieczenia społecznego rolników jest przerwanie 3-letniej ciągłości ubezpieczeniowej, wymaganej na gruncie przepis

art. 5a ustęp pierwszy, niezbędnej dla uznania, że osoba ubezpieczona może podlegać ubezpieczeniu społecznemu rolników w okresie prowadzenia działalności pozarolniczej.

Między innymi w celu uniknięcia tego typu incydentalnych przerw w ubezpieczeniu społecznym rolników, ustawodawca wprowadził art. 5b w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników. Zgodnie z ustępem pierwszym w tym przepisie, rolnik lub domownik, który podlegając ubezpieczeniu w pełnym zakresie z mocy ustawy, został objęty innym ubezpieczeniem społecznym z tytułu wykonywania umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2020 r. poz. 266, z późn. zm.), lub powołania do rady nadzorczej, podlega nadal temu ubezpieczeniu w okresie wykonywania umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, lub pełnienia funkcji w radzie nadzorczej, pomimo objęcia go z tego tytułu innym ubezpieczeniem społecznym, jeżeli przychód osiągany z tego tytułu w rozliczeniu miesięcznym nie przekracza kwoty równej minimalnemu wynagrodzeniu za pracę, ustalonemu na podstawie odrębnych przepisów. Zaś w ustępie drugim tego przepisu, wprowadzone zostało rozwiązanie, zgodnie z którym rolnik lub domownik, może w każdym czasie odstąpić od tego podwójnego ubezpieczenia, składając w KRUS oświadczenie o odstąpieniu od ubezpieczenia społecznego rolników, nie wcześniej jednak niż od dnia, w którym to oświadczenie zostało złożone w Kasie. Zatem to od decyzji rolnika lub domownika zależy czy zależy mu na nieprzerwanym okresie ubezpieczenia w KRUS, co może być w jego interesie, choćby ze względu na wymóg nieprzerwanego ubezpieczenia w celu dalszego podlegania temu ubezpieczeniu po rozpoczęciu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej.

Należy zaznaczyć, że przepisy dotyczące poszczególnych reżimów ubezpieczeń społecznych konstruowane są w ten sposób, aby poszczególne tytuły ubezpieczeń związane były z osiąganiem przez daną osobę przychodów, które można określić mianem stałych, innymi słowy chodzi o to, żeby stanowiły one faktyczne źródło przychodu ubezpieczonego.

Zatem uzasadnione było wprowadzenie rozwiązań w art. 5b ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, zmierzających do wyeliminowania patologicznych sytuacji na gruncie zbiegu określonych tytułów do ubezpieczenia powszechnego i rolniczego, gdzie podstawowy tytuł do ubezpieczenia rolniczego ustępował przed tytułem do ubezpieczenia w systemie powszechnym i który często był pochodną krótkotrwałych i niskopłatnych zajęć.

W związku z tym, iż tego typu tytułów w systemie powszechnym jest więcej dlatego w niniejszym projekcie ustawy zaproponowano, w art. 1 pkt. 1, dalsze rozszerzenie zakresu podmiotowego ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników o osoby (rolników i domowników), które równoległe z prowadzeniem działalności rolniczej posiadają tytuł do podlegania ubezpieczeniu w systemie powszechnym, ze względu na:

1) pobieranie świadczenia integracyjnego lub stypendium w okresie odbywania szkolenia, stażu lub przygotowania zawodowego dorosłych, na które zostali skierowani przez powiatowy urząd pracy, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych;

2) pobieranie stypendium w okresie odbywania szkolenia, stażu lub przygotowania zawodowego dorosłych, na które zostali skierowani przez inne niż powiatowy urząd pracy podmioty kierujące na szkolenie, staż lub przygotowanie zawodowe dorosłych, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 9a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych;

3) pobieranie stypendium na podstawie przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w okresie odbywania studiów podyplomowych, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 9b ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych;

4) pełnienie czynnej służby wojskowej jako żołnierz niezawodowy, z wyłączeniem żołnierzy pełniących służbę kandydacką, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych;

5) odbywanie służby zastępczej, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Należy mieć na względzie, że chociażby okres odbywania szkolenia, stażu lub przygotowania zawodowego dorosłych, na które zostali skierowani przez powiatowy urząd pracy łączy się nierozdzielnie pobieraniem świadczenia integracyjnego lub stypendium, a to z kolei wpływa na ustanie ubezpieczenia rolniczego, gdyż w tym okresie dana osoba podlega ubezpieczeniu w powszechnym systemie ubezpieczeń społecznych. Często osoby te podejmują szkolenia w celu nabycia nowych kwalifikacji i planują następnie podjąć działalność pozarolniczą. Planują także nadal podlegać ubezpieczeniu społecznemu rolników, gdyż głównym przedmiotem ich działalności, przynajmniej w początkowym okresie, będzie działalność rolnicza. Obowiązujące regulacje uniemożliwiają im to i tym samym prowadzą do wydania rozstrzygnięcia niesprawiedliwego, naruszającego zasadę zaufania obywateli do

państwa i stanowionego przez nie prawa. Tym samym proponowane rozwiązania mają na celu wyeliminowanie przeszkód do rozpoczynania choćby działalności pozarolniczej, co w konsekwencji zapewne będzie służyło poprawie mobilności zawodowej wśród rolników, gdyż będą mogli zdobywać umiejętności na pozarolniczym rynku pracy. Jest to zgodne z formułowanymi od wielu lat zaleceniami Rady Unii Europejskiej wydawanymi w ramach Semestru Europejskiego w odniesieniu do ubezpieczenia społecznego rolników. Wszystkie proponowane nowe tytuły do podlegania jednocześnie ubezpieczeniu w systemie rolnym i pozarolniczym zmierzają do tego, aby stworzyć gwarancje dla obywateli, że realizując swoje, wynikające z przepisów prawnych, uprawnienie jak choćby służba w terytorialnej służbie wojskowej, nie będą wyłączeni często wbrew swojej woli i interesowi z ubezpieczenia społecznego rolników, przy czym trudno jest uznać, aby włączenie wyłącznie do powszechnego systemu ubezpieczeń miało uzasadnione podstawy.

Zaproponowane dodanie art. 5c umożliwi stworzenie katalogu zupełnego wyjątków od zasady, zgodnie z którą ubezpieczenie społeczne rolników ustępuje przed ubezpieczeniem w systemie powszechnym. Oznacza to, że niezależnie od rozmiarów działalności będącej przedmiotem ubezpieczenia w systemie powszechnym, ubezpieczenie społeczne rolników ustawało. Wyjątki od tej zasady zostały wprowadzone w obecnie obowiązujących art. 5a i 5b ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, planowane dodanie art. 5c domknie ten katalog wyjątków charakteryzujących się wspólną cechą, a mianowicie, że głównym źródłem utrzymania jest działalność rolnicza, a działalność pozarolnicza ma charakter marginalny.

Zmiana zaproponowana w art. 14 ust. 7 pkt 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników jest konsekwencją potrzeby uaktualnienia nazewnictwa używanego w ustawie, tym samym ma charakter czysto porządkujący.

W art. 16 ust. 3 została zawarta propozycja, zgodnie z którą tytuł do podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu z mocy ustawy będzie stanowiło również prowadzenie działalności rolniczej przez osoby uprawnione do emerytury rolniczej. Jest to konsekwencja zmiany w art. 28, zgodnie z którą nie będzie już dochodziło do zawieszania wypłaty części uzupełniającej emerytury rolniczej, jeżeli emeryt nie zaprzestanie prowadzenia działalności rolniczej.

Zmian zaproponowana w art. 21 sprowadza się do przyjęcia mechanizmu analogicznego jak w systemie powszechnym. Zatem i w systemie rolniczym osoby z długim stażem ubezpieczeniowym (co najmniej 25 lat), które stały się całkowicie niezdolne do pracy w

gospodarstwie rolnym oraz nie ukończyły wieku emerytalnego, nie powinny być pozbawione prawa do renty rolniczej, nawet jeśli w ostatnim okresie nie podlegały rolniczemu ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu. Ponadto świadczenie takie wypłacane będzie tylko przez określony czas, do osiągnięcia wieku emerytalnego, ponieważ wówczas osoba uprawniona uzyska prawo do emerytury rolniczej.

Kolejna zaproponowana zmiana w art. 25 ust. 2b ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, jest konsekwencją tego, że na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (Dz.U. Nr 228, poz. 1507), wprowadzona została zmiana w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników, dotycząca wyeliminowania możliwości zaliczania do wysokości części składkowej emerytury rolniczej okresów odbywania czynnej służby wojskowej w Wojsku Polskim lub okresów jej równorzędnych albo okresów zastępczych form tej służby przypadających przed dniem 1 stycznia 1999 r. Zmiana w tym zakresie miała na celu wyeliminowanie wszystkich okresów niezwiązanych z okresem działalności rolniczej i w konsekwencji z podleganiem ubezpieczeniu społecznemu rolników. W związku z tym, obecnie wysokość i prawo do świadczeń emerytalnych rolniczych zostały uzależnione wyłącznie od okresów ubezpieczenia społecznego rolników. Z kolei wszystkie inne okresy mają wpływ na wysokość świadczeń z powszechnego systemu emerytalnego realizowanych przez ZUS. W konsekwencji, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz.U. z 2021 r. poz. 291 z późn. zm.), okresy czynnej służby wojskowej w Wojsku Polskim lub okresy jej równorzędne albo okresy zastępczych form tej służby są zaliczane do okresów składkowych będących podstawą do wyliczenia kapitału początkowego mającego wpływ na wysokość emerytur zgodnie z przepisami ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Jednak problem pojawia się, jeżeli dana osoba nie posiada okresów ubezpieczenia w ZUS. W takim przypadku istnieje uzasadnienie, aby ww. okresy związane z czynną służbą wojskową przed 1999 r., mogły być doliczane do okresu ubezpieczenia od którego zależy wysokość części składkowej emerytury rolniczej.

Dodanie art. 27a w projekcie ustawy jest konsekwencją postulatów zgłaszanych przez rolników i organizacje rolnicze, których zdaniem krzywdzące jest to, iż osoby opłacające podwójną składkę na ubezpieczenie emerytalno-rentowe lub składkę dodatkową z tytułu prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwach rolnych o powierzchni powyżej 50 ha przeliczeniowych, nie uzyskują z tego tytułu rekompensaty podczas ustalania prawa do emerytury rolniczej. Na podstawie tego przepisu będzie przysługiwał takim osobom dodatek

na zasadach zbliżonych do zasad na jakich jest ustalana wysokość części składkowej świadczeń emerytalno-rentowych rolniczych.

W związku z licznymi postulatami kierowanymi do ministerstwa zarówno ze strony rolników jak i organizacji rolniczych odnośnie krzywdzących, zdaniem rolników, rozwiązań zawartych w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników, dotyczących zawieszania wypłaty emerytur rolniczych w przypadku niezaprzestania prowadzenia działalności rolniczej, w art. 28 zaproponowane zostały modyfikacje w tym zakresie. Polegają one na tym, iż emeryt nie musi zaprzestawać prowadzenia działalności rolniczej. W takim przypadku emeryt będzie zobowiązany do dalszego opłacania składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Ponadto w art. 28 projektu ustawy, zaproponowana została zmiana, zgodnie z którą renta rolnicza z tytułu niezdolności do pracy nie będzie zawieszana jeżeli rencista jest trwale całkowicie niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym. Dodatkowo zaproponowana została zmiana, zgodnie z którą w przypadku gdy rencista jest uprawniony do renty okresowej, umowa dzierżawy gruntów rolnych, w celu wykazania się zaprzestaniem prowadzenia działalności rolniczej, może być zawarta co najmniej na okres na jaki zostało przyznane prawo do renty rolniczej.

Poza tym w przepisach tego projektu ustawy, zostały przygotowane zmiany wynikające z praktyki stosowania tych przepisów przez KRUS i dostrzeżonych przez organ emerytalno-rentowy problemów w ich stosowaniu:

- zmiany proponowane w art. 36 są wynikiem potrzeby dostosowania brzmienia tego przepisu do zmian wprowadzanych w innych przepisach i mają charakter wyłącznie porządkujący;

- proponowana zmiana w art. 37 ust. 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników ma na celu nadanie Kasie uprawnień do żądania danych niezbędnych do ustalenia zasadności podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników oraz prawa do świadczeń z tego ubezpieczenia. Z praktyki wynika, że wymienione w tym przepisie organy coraz częściej odmawiają KRUS wydawania wnioskowanych dokumentów, koniecznych do ustalenia stanu faktycznego w prowadzonych postępowaniach administracyjnych. Informacje z pomocy społecznej są niezbędne przy rozpatrywaniu prawa np. do świadczeń przyznawanych w drodze wyjątku, świadczenia uzupełniającego dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji. Od ośrodków pomocy społecznej Kasa pozyskuje dane z zakresu sytuacji materialnej i bytowej osób zobowiązanych do opłacania składek, które złożyły wniosek np. o umorzenie zaległości

składkowych. Umorzenie wierzytelności Kasy jest możliwe wówczas gdy sytuacja materialna wnioskodawcy nie pozwala na spłatę zaległości. Z kolei informacje ze szkół i uczelni wyższych są niezbędne do weryfikacji zasadności wypłaty renty rodzinnej. Niejednokrotnie uczniowie/studenci nie informują o fakcie przerwania nauki, nie odpowiadają również na wnioski KRUS w tym zakresie, co powoduje, że pobierają nienależne im świadczenia. Ponadto od szkół i uczelni wyższych, Kasa pozyskuje dane dotyczące kontynuowania nauki przez osoby pełnoletnie, dla celów korzystania przez te osoby z ubezpieczenia zdrowotnego, jako członkowie rodziny. Odmowa udzielenia informacji o kontynuowaniu nauki, może spowodować brak dostępu do świadczeń z ubezpieczenia zdrowotnego dla tej osoby. Współpraca komórek ubezpieczeń z organem egzekucyjnym związana jest z przymusowym dochodzeniem należności składkowych w drodze egzekucji administracyjnej. Konieczne bywa wówczas pozyskanie informacji dotyczących prowadzonej egzekucji, czyli np.: daty dostarczenia tytułu wykonawczego dłużnikowi, czy etapu prowadzonej egzekucji. Od organu egzekucyjnego oczekuje się informacji o stopniu realizacji konkretnego tytułu wykonawczego, czyli w sprawach z zakresu dochodzenia wierzytelności. Do ustalenia okoliczności mających znaczenie w sprawach z zakresu ubezpieczenia, koniecznym jest natomiast pozyskanie danych od organów podatkowych, którym jest m.in. Naczelnik Urzędu Skarbowego. W szczególności będą to dane dotyczące: rodzaju i rozmiaru prowadzonego przez rolnika działu specjalnego produkcji rolnej, kwoty należnego podatku dochodowego od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej (art. 5a ustawy o usr). W tym zakresie jednak, ustawa o ubezpieczeniu społecznym rolników w obecnie obowiązującym brzmieniu, zawiera już uregulowania w art. 37 ust. 3. Celem dodania w art. 37 ust. 3a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników jest zapewnienie Kasie dostępu do informacji o powierzchni gospodarstw rolnych w hektarach fizycznych i przeliczeniowych, co jest niezbędne dla realizacji przepisów w zakresie ustalania obowiązku podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników oraz wymiaru składki na to ubezpieczenie, jak i na ubezpieczenie zdrowotne. Faktem jest, że przepisy art. 37 ust. 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników umożliwiają Kasie dostęp do informacji m.in. jednostek samorządu terytorialnego, które to w oparciu o przepisy ustawy o podatku rolnym prowadzą ewidencję podatników podatku rolnego obejmującą informację o powierzchni gospodarstwa rolnego w hektarach fizycznych jak i przeliczeniowych. W praktyce jednak często właściwe urzędy gmin odmawiają jednostkom Kasy ww. informacji w sytuacji zawarcia przez rolników umowy dzierżawy. Zgodnie z przepisem art. 38 pkt 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, właściciel gruntów zaliczonych do użytków rolnych lub dzierżawca takich gruntów,

jeżeli umowa dzierżawy jest potwierdzona przez wójta, właściwego ze względu na miejsce położenia przedmiotu dzierżawy, prowadzi działalność rolniczą na tych gruntach. Dlatego też zawarcie przez rolnika umowy dzierżawy, która została potwierdzona przez właściwego wójta, ma bezpośredni wpływ na ustalenie podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników, do czego niezbędna jest wiedza o powierzchni wydzierżawionego gospodarstwa rolnego zarówno w hektarach fizycznych jak i przeliczeniowych. Jednocześnie należy mieć na uwadze, że przepisy nie nakładają na właściwe organy obowiązku prowadzenia ewidencji, czy rejestru potwierdzonych umów dzierżaw. W tej sytuacji urzędy gminy ograniczają się, zgodnie z ww. przepisem art. 38 pkt 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników jedynie do potwierdzania umowy, bez prowadzenia ewidencji tych umów dzierżaw. W rezultacie tego, Kasa często jest pozbawiona informacji o powierzchni wydzierżawionych gruntów w ha przeliczeniowych. Kasa nie jest natomiast uprawniona do ustalania powierzchni gospodarstw w ha przeliczeniowych, bowiem kwestie te, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym, realizują urzędy gmin. Proponowany zapis art. 37 ust. 3a jednoznacznie zobliguje organy samorządu terytorialnego do ustalania powierzchni gospodarstwa rolnego w hektarach fizycznych i przeliczeniowych, w tym gospodarstw dzierżawionych, co umożliwi realizację zdań Kasy w zakresie ustalania obowiązku podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników i dokonywanie prawidłowego wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne rolników jak i na ubezpieczenie zdrowotne;

- proponowane dodanie po art. 50 art. 50 a w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników, wynika z dotychczasowej praktyki gdzie KRUS w przeciwieństwie do ZUS udzielał komornikom sądowym nieodpłatnych informacji. Bardzo często zdarzało się, że jednorazowo komornik sądowy kierował kilkaset wniosków do KRUS o udzielenie informacji, świadomy tego, że nie jest zobowiązany do ponoszenia żadnych opłat za udzielanie informacji. Zaproponowana zmiana jest analogiczna do regulacji zawartych w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych, a opłata za udzielanie informacji będzie ustalana na zasadach i w trybie określonych zgodnie z art. 50 ust. 10b ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Zakres żądanych przez komornika informacji będzie dotyczył okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników i opłacania składek na to ubezpieczenie, a także okresów podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu i opłacania składek na to ubezpieczenie. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, w świetle obowiązujących przepisów art. 42 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, jest zobowiązana do prowadzenia ewidencji okresów podlegania ubezpieczeniu i opłacania składek za każdego

ubezpieczonego. Realizując powyższe zadania Kasa uzyskuje dane osobowe, teleadresowe i inne dane, przedstawione przez osoby zgłaszające się do ubezpieczenia społecznego rolników oraz ubezpieczenia zdrowotnego, w tym m.in.: imię i nazwisko, płeć, imiona rodziców, obywatelstwo, data i miejsce urodzenia, nr PESEL, nr NIP, adres zamieszkania/korespondencyjny, adres prowadzenia działalności rolniczej, rodzaj własności/posiadania gospodarstwa rolnego, rodzaj prowadzonej działalności, stopień pokrewieństwa osoby ubezpieczonej z rolnikiem. Dane te są gromadzone w systemie informatycznym Kasy wspomagającym realizację zadań z zakresu ubezpieczenia społecznego rolników i ubezpieczenia zdrowotnego. Zakres zbieranych danych o osobach zgłoszonych do ubezpieczenia zdrowotnego za pośrednictwem Kasy wynika z przepisów art. 87 ust. 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;

- zmiany zaproponowane w art. 40a, 41a i art. 41b wynikają z potrzeby dostosowania rozwiązań w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników do rozwiązań w systemie powszechnym Przedmiotowe zmiany mają charakter porządkowy;

- zmiana zaproponowana w art. 55 upoważnia Prezesa KRUS do przyznawania dodatku dla osób, które skończyły 100 lat. Przyznawanie dodatkowego świadczenia osobom, które ukończyły 100 lat życia, odbywa się na zasadzie świadczenia nadzwyczajnego, jednakże to świadczenie otrzymuje każda osoba, która ukończyła 100 lat. Od 1972 r. świadczenia te były przyznawane przez Prezesa ZUS na mocy decyzji podjętej przez Prezesa Rady Ministrów. Od powstania Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego nastąpił podział kompetencji i pełny rozdział realizacji zadań z zakresu ubezpieczenia społecznego pomiędzy Prezesem ZUS a Prezesem KRUS, co było konsekwencją odrębności obydwu instytucji ubezpieczeniowych. Prezes KRUS z dniem 1 stycznia 1995 r. w sposób oficjalny przejął uprawnienia podwyższania świadczeń emerytalno-rentowych osobom, które ukończyły 100 lat życia, a przed ukończeniem tego wieku zostały uprawnione do emerytury lub renty na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników. Jednak zasadne wydaje się wprowadzenie do ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników przepisu regulującego przyznawanie przez Prezesa KRUS świadczeń honorowych osobom, które ukończyły 100 lat życia, sankcjonującego wieloletnią tradycję przyznawania takich świadczeń. Za powyższym przemawia również to, że świadczenie to ma charakter wyjątkowy, a przyznawanie świadczeń emerytalno-rentowych w drodze wyjątku przez Prezesa KRUS jest uregulowane w ustawie. Prezes Kasy przedstawiał

będzie Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej, w terminie do dnia 31 marca każdego roku kalendarzowego, informację o przyznanych w roku poprzedzającym dodatkach z tytułu ukończenia 100 lat;

- zmiana zaproponowana w art. 62 a doprecyzowuje kwestię wydawania przez Prezesa Kasy interpretacji indywidualnych, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców. Przepis ten obecnie reguluje kwestie zamieszczania interpretacji indywidualnych w Biuletynie Informacji Publicznej KRUS, wydanych we wskazanym w tym przepisie zakresie. Zapis ten w obecnej formie jest niewystarczający oraz budzący wątpliwości interpretacyjne i właściwym rozwiązaniem jest zaproponowane jego rozszerzenie i doprecyzowanie zakresu podmiotowego. Projektowane zapisy wskazują bowiem jednoznacznie, że interpretacje, na zasadach określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników, wydaje się rolnikom i domownikom będącym jednocześnie przedsiębiorcami, kontynuującym podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników w trybie art. 5 a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Jednocześnie projektowana zmiana art. 62 a wskazuje sytuacje, w których nie wydaje się interpretacji indywidualnych. Zaproponowane w projekcie zmiany wprowadzają analogiczne rozwiązania jak te, które funkcjonują w przepisach ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. W związku z tym, proponuje się dodanie ustępu 2 w art. 62 a zgodnie, z którym nie wydaje się interpretacji indywidualnych w zakresie tych elementów stanu faktycznego, które w dniu złożenia wniosku o interpretację są przedmiotem toczącego się postępowania wyjaśniającego albo gdy w tym zakresie sprawa została rozstrzygnięta co do jej istoty w decyzji Prezesa Kasy. Wprowadza się także odpowiednie zmiany w art. 36 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, uwzględniające wydawane przez Prezesa Kasy decyzje w sprawach interpretacji indywidualnych, o których mowa w zmienianym art. 62a. Z kolei zmiana w ustępie 3 w art. 36 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników ma na celu unormowanie kwestii dotyczącej drogi sądowej w przypadku wydanych decyzji w sprawie interpretacji indywidualnej. Proponowana zmiana nie zawęży kręgu podmiotów, które mogą występować z wnioskiem o wydanie interpretacji w sprawach indywidualnych w stosunku do obecnie obowiązującego zapisu art. 62a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Projektowane brzmienie ww. artykułu podtrzymuje dotychczasowe regulacje w zakresie wydawania interpretacji osobom ubezpieczonym, o których mowa w art. 5a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, tj. osobom podlegającym temu ubezpieczeniu w pełnym zakresie z mocy ustawy, które oprócz działalności rolniczej w gospodarstwie rolnym prowadzą dodatkowo

pozarolniczą działalność gospodarczą podlegającą reżimowi ustawy – Prawo przedsiębiorców. Z przepisów art. 62a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, w obecnie obowiązującym brzmieniu, nie wynika, aby Prezes Kasy był zobowiązany do wydawania interpretacji w sprawach indywidualnych w odniesieniu do wszystkich osób ubezpieczonych, które prowadzą działalność rolniczą. Proponowana zmiana, ma na celu jedynie doprecyzowanie, iż wydawane interpretacje indywidualne nie będą dotyczyły spraw, które zostały już rozstrzygnięte decyzją lub spraw będących przedmiotem toczącego się postępowania. Analogiczne rozwiązanie zostało wprowadzone w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych realizowanej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych;

- proponowane dodanie w art. 64 ust. 2a i 2b umożliwi Kasie podejmowanie działań także wobec osób:

- uprawnionych do emerytury rolniczej z ubezpieczenia w celu poprawy ich stanu zdrowia, kondycji psychofizycznej oraz stanu funkcjonalnego i jakości życia, między innymi poprzez kierowanie ich na rehabilitację leczniczą do zakładów rehabilitacji leczniczej oraz

- ubezpieczonych będących opiekunami osób niepełnosprawnych na turnusy mające na celu poprawę ich kondycji psychofizycznej i jakości życia (zwana dalej turnusami regeneracyjnymi) do zakładów rehabilitacji leczniczej.

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego planuje pilotażowo, uwzględniając bieżącą sytuację epidemiczną w kraju, w ramach posiadanych środków pieniężnych skierować pierwszych rolników - seniorów emerytów, tj. rolników, którzy ukończyli aktywność zawodową w gospodarstwie rolnym i pobierających świadczenie emerytalne, na turnusy rehabilitacji leczniczej. Kasa w 2022 r. planuje skierować ok. 600 rolników - seniorów emerytów na rehabilitację leczniczą. Kasa ma możliwość skierowania na rehabilitację leczniczą większej liczby rolników - seniorów emerytów, należy jednak podkreślić, że jest to uzależnione od zapotrzebowania i posiadanych środków pieniężnych. Do oszacowania kosztu rehabilitacji leczniczej rolników - seniorów emerytów przyjęto wysokość stawki odpłatności za osobodzień rehabilitacji leczniczej chorób układu ruchu rolników, realizowanej przez KRUS, tj. 120,00 zł. Koszt rehabilitacji ok. 600 rolników - seniorów emerytów wyniósłby ok. 1.512.000,00 zł i są to dodatkowe środki pieniężne do pozyskania. Miesięczna liczba emerytur w IV kwartale 2020 r. wyniosła 840.472. (bez rodzicielskich świadczeń uzupełniających, lecz z emeryturami finansowanymi z funduszu emerytalno-rentowego, a wypłaconymi przez MON, MSWiA, MS oraz ze świadczeniami rolnymi w wysokości 50% ze względu na uprawnienia do świadczeń

pracowniczych zbiegających się ze świadczeniami zagranicznymi). Pobyt na turnusie będzie miał charakter usprawniający. Rolnik - senior emeryt będzie miał zagwarantowane średnio 3 zabiegi dziennie. Program usprawniający i rodzaj zabiegów będzie określał lekarz w Centrum Rehabilitacji Rolników KRUS. Warunkiem niezbędnym przy kwalifikacji na rehabilitację leczniczą rolników - seniorów emerytów byłaby samodzielność psychofizyczna (sprawność ruchowa, funkcje poznawcze, stan emocjonalny). Ze świadczenia nie mogłaby skorzystać osoba niesamodzielna, czyli taka, u której z powodu naruszenia funkcji organizmu stwierdza się ograniczenia aktywności powodujące konieczność długotrwałego albo stałego wsparcia innej osoby w celu zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Przyjęto, że seniorzy to osoby, u których często stosowana jest przewlekle farmakoterapia oraz występuje wielochorobowość (najczęściej schorzenia kardiologiczno-pulmonologiczne, układu ruchu, demencyjne). Z tego względu o możliwości skierowania rolnika - seniora emeryta na turnus rehabilitacyjny będą decydowały kryteria: medyczne, proceduralne oraz formalno-prawne. Kryteria medyczne, czyli wskazania i przeciwwskazania zostaną opracowane przez Kasę. Do kryteriów formalno-prawnych należy zaliczyć brak górnej granicy wieku oraz pobieranie przez osobę świadczenia emerytalnego, natomiast do kryteriów proceduralnych należy: wniosek wystawiany przez lekarza POZ lub lekarza specjalistę, złożenie wniosku w jednostce organizacyjnej KRUS oraz weryfikacja medyczna wniosku przez lekarza Regionalnego Inspektora Orzecznictwa Lekarskiego.

Organizacja turnusów regeneracyjnych dla opiekunów osób niepełnosprawnych ma na celu poprawę ich kondycji psychofizycznej i jakości życia (charakter regeneracyjny). Opiekunem osoby niepełnosprawnej jest osoba, która podlegała ubezpieczeniu jako rolnik lub domownik i zaprzestała prowadzenia działalności rolniczej lub pracy w gospodarstwie rolnym w związku z nabyciem prawa do świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych albo zasiłku dla opiekuna na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów przez okres pobierania tego świadczenia albo zasiłku - do uzyskania 25-letniego okresu ubezpieczenia emerytalno-rentowego, o którym mowa w art. 19 ust. 1 pkt 2 (art. 16 ust. 2 pkt 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników).

Liczba osób, które podlegają ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu na wniosek w okresie przyznania świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych albo zasiłku dla opiekuna na podstawie ustawy o ustaleniu

i wypłacie zasiłków dla opiekunów, za które wójt, burmistrz, prezydent miasta opłaca składki na to ubezpieczenie, na koniec IV kwartału 2020 r. wynosi 9.001 osób.

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego planuje pilotażowo, uwzględniając bieżącą sytuację epidemiczną w kraju w ramach posiadanych środków pieniężnych skierować pierwszych opiekunów osób niepełnosprawnych na turnusy regeneracyjne w 2022 r. Będzie to ok. 600 opiekunów osób niepełnosprawnych. Kasa ma możliwość skierowania na turnusy regeneracyjne większą liczbę opiekunów osób niepełnosprawnych, należy jednak podkreślić, że jest to uzależnione od zapotrzebowania i posiadanych środków pieniężnych. Do oszacowania kosztu turnusów regeneracyjnych dla opiekunów osób niepełnosprawnych przyjęto wysokość stawki odpłatności za osobodzień jak w rehabilitacji leczniczej chorób układu ruchu rolników, realizowanej przez KRUS, tj. 120,00 zł. Koszt turnusów regeneracyjnych ok. 600 opiekunów osób niepełnosprawnych wyniósłby ok. 504.000,00 zł i są to dodatkowe środki pieniężne do pozyskania.

Turnus regeneracyjny jest to turnus mający na celu poprawę kondycji psychofizycznej i jakości życia dla opiekunów osób niepełnosprawnych. Opiekun osoby niepełnosprawnej będzie miał zagwarantowane średnio 4 zabiegi dziennie, a ich rodzaj będzie określał lekarz w Centrum Rehabilitacji Rolników KRUS. Turnusy regeneracyjne będą realizowane w sześciu Centrach Rehabilitacji Rolników KRUS. O skorzystaniu z turnusów regeneracyjnych będą decydowały kryteria medyczne, tj. wskazania i przeciwwskazania skorzystania z turnusów regeneracyjnych opracowane przez KRUS oraz kryteria proceduralne - wniosek wystawiany przez lekarza POZ lub lekarza specjalistę, złożenie wniosku w jednostce organizacyjnej KRUS oraz weryfikacja medyczna wniosku przez lekarza Regionalnego Inspektora Orzecznictwa Lekarskiego.

W związku ze zmianą ustawy konieczne będzie także dokonanie zmiany na bazie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 lipca 2013 r. w sprawie warunków i trybu kierowania przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego na rehabilitację leczniczą oraz udzielania zamówień na świadczenia i usługi rehabilitacyjne w zakresie w szczególności rozszerzenia zapisów dotyczących grupy osób korzystających z rehabilitacji leczniczej, tj. rolników – seniorów emerytów oraz uprawnionych do skorzystania z turnusów regeneracyjnych, tj. opiekunów osób niepełnosprawnych, określenia warunków i trybu kwalifikacji wniosków, sposobu zwrotu kosztów podróży;

- zaproponowana zmiana w art. 77 w ust. 1 umożliwi Funduszowi Składkowemu Ubezpieczenia Społecznego Rolników zrealizowanie zapisów proponowanych w ustawie i projekcie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021 i 2022, które wskazują że w roku 2021 r. i 2022 r. środki finansowe z gospodarowania mieniem Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, o których mowa w ustawie z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, przeznacza się również na finansowanie zadań określonych w art. 77 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników. Jednocześnie proponowane rozwiązanie będzie zgodne z wnioskami i zaleceniami Najwyższej Izby Kontroli, wynikającymi z przeprowadzonej w 2021 r. kontroli w Funduszu Składkowym Ubezpieczenia Społecznego Rolników, w zakresie dostosowania regulacji prawnych związanych z gospodarowaniem majątkiem Funduszu Składkowego, jak również dotyczących realizacji zadań Funduszu Składkowego wynikających z innych przepisów prawa;

- zmiana zaproponowana w art. 80 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, stanowi niezbędne doprecyzowanie przepisów, ponieważ usuwa z kosztów finansowanych z funduszu prewencji i rehabilitacji rentę rolniczą szkoleniową, która zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników jest świadczeniem z ubezpieczenia emerytalno-rentowego i jako taka jest finansowana z funduszu emerytalno-rentowego.

W art. 2 projektu ustawy zaproponowano zmianę w ustawie z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2095). Zgodnie z tą ustawą rolnikowi i domownikowi, o których mowa w ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2021 r. poz. 266, z późn. zm.), w sytuacji objęcia obowiązkową kwarantanną, nadzorem epidemiologicznym lub hospitalizacją w związku z COVID-19, przysługuje zasiłek w wysokości 50 % minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2020 r. poz. 2207). Możliwość otrzymania takiego zasiłku wprowadzona została do ww. ustawy poprzez zmianę ujętą w ustawie z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenieniem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz. U. z 2021 r. poz. 737, z późn. zm.), która weszła w życie 18 kwietnia 2020 r. Ustawa z dnia 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenieniem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz.

U. z 2020 r. poz. 875, z późn. zm.) doprecyzowała przepisy w zakresie przyznawania ww. świadczenia i nałożyła na Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego obowiązek przyznawania i wypłaty tego świadczenia od dnia 18 kwietnia 2020 r. (tj. od wejścia w życie ustawy z dnia 16 kwietnia 2020 r.).

W dniu 1 stycznia 2022 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 grudnia 2021 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia wysokości jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy rolniczej lub rolniczej choroby zawodowej oraz zasiłku chorobowego (Dz. U. z 2021 r. poz. 2396), zgodnie z którym rolnikowi ubezpieczonemu w KRUS przysługuje zasiłek chorobowy w kwocie 30 zł za każdy dzień czasowej niezdolności do pracy trwającej nieprzerwanie nie dłużej niż 14 dni, jeżeli ta niezdolność jest spowodowana zakażeniem lub chorobą układu oddechowego oznaczonymi w zaświadczeniu lekarskim jako U07.1 COVID-19, zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych. To świadczenie przyznawane jest przez KRUS rolnikom objętym izolacją z powodu zachorowania na COVID-19. W pozostałych wypadkach wysokość dziennej stawki wynosi 20 zł.

W chwili obecnej ma miejsce sytuacja, iż rolnicy będący w izolacji w związku z zakażeniem COVID-19, otrzymują z KRUS zasiłek chorobowy w wysokości 30 zł dziennie przez 14 dni, a rolnicy będący na kwarantannie, hospitalizowani lub objęci nadzorem epidemiologicznym otrzymują zasiłek w wysokości 50 % minimalnego wynagrodzenia, który od 1 stycznia 2022 r. wynosi 1505 zł. Wywołuje to niezadowolenie tej grupy społecznej, która jest w ten sposób zróżnicowana – opłaca się bardziej być na kwarantannie niż w izolacji.

W związku z powyższym, w celu zniwelowania wyraźnej różnicy w możliwościach otrzymania powyższych świadczeń przez rolników proponuje się poszerzenie sytuacji umożliwiających otrzymanie zasiłku w wysokości 50 % minimalnego wynagrodzenia o izolację. Wyjdzie to naprzeciw postulatom środowiska rolniczego i zniweluje istniejącą niesprawiedliwość społeczną.

W art. 6 projektu ustawy, proponuje się wprowadzenie przepisu przejściowego, regulującego sytuację osób, które będą w trakcie izolacji w momencie wejścia w życie proponowanego przepisu. Konieczność taka wynika między innymi z faktu, że poszczególne świadczenia finansowane są z różnych źródeł. Zasiłek chorobowy przewidziany w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników finansowany jest z Funduszu Składkowego Ubezpieczenia Społecznego Rolników, natomiast zasiłek przewidziany w zmienianym

przepisie – z budżetu państwa. Brak przepisów przejściowych spowoduje także, że świadczenie w różnych dniach okresu zasiłkowego będzie miało różną wysokość, co wydaje się nieuzasadnione z punktu widzenia interesów ubezpieczonych.

W art. 3 projektu ustawy została zaproponowana zmiana w przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Przedmiotowa zmiana jest konsekwencją ustalania dodatku z tytułu opłacania podwójnej składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe lub składki dodatkowej z tytułu prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwach rolnych o powierzchni powyżej 50 ha przeliczeniowych na podstawie art. 27a projektowanej ustawy. Zgodnie z proponowaną zmianą, taki dodatek będzie przysługiwał również osobom uprawnionym do emerytury z powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych ze zwiększeniem za okres opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników.

W art. 4 projektu ustawy, zostały zawarte przepisy przejściowe w odniesieniu do rolników i domowników, którzy zostali już wyłączeni z ubezpieczenia społecznego rolników z tytułów wymienionych w projektowanym art. 5c przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy. W związku z powyższym proponuje się wprowadzenie przepisów o charakterze abolicyjnym, umożliwiającym „przywrócenie” do ubezpieczenia społecznego rolników, o ile w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszych zmian złożą w Kasie wnioski o przywrócenie ich do tego ubezpieczenia. Przepis ten umożliwi rolnikom i domownikom, którym wydano decyzję o ustaniu ubezpieczenia społecznego rolników w związku z objęciem ich ubezpieczeniami z tytułu pobierania świadczenia integracyjnego lub stypendium w okresie odbywania szkolenia, stażu lub przygotowania zawodowego dorosłych, na które zostali skierowane przez powiatowy urząd pracy, jak również z tytułów, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 9a, 9b, 11 i 12 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, objęcie jednocześnie ubezpieczeniem społecznym rolników w okresach, w których wydano decyzję o ustaniu tego ubezpieczenia. Proponuje się, by możliwość przywrócenia do ubezpieczenia była dobrowolna, po złożeniu stosownego wniosku, o ile były w tym czasie spełnione warunki określone w art. 1 pkt 1 niniejszej ustawy. Dzięki temu niektóre osoby będą mogły uzupełnić brakujący okres do uzyskania prawa do świadczeń emerytalno-rentowych, bądź wykazać się nieprzerwanym okresem ubezpieczenia rolniczego, wymaganym do podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników podczas prowadzenia jednocześnie działalności rolniczej i pozarolniczej. Działalność z tytułu której dane osoby zostały ubezpieczone w ZUS i jednocześnie pozbawione możliwości podlegania ubezpieczeniu w KRUS ma charakter marginalny i odstępstwo od zasady, że

ubezpieczenie w ZUS ma pierwszeństwo, zostanie co do zasady zachowane, a projektowane rozwiązania będą miały na celu domknięcie katalogu wyjątków w tym zakresie. Poza tym to rozwiązanie stanowi alternatywę i wszystkie osoby, które spełniają określone warunki mogą z niego skorzystać, a warunkiem jest to, iż działalność stanowiąca podstawę wyłączenia z KRUS ma na tyle mało istotne znaczenia, iż nie powinny być podnoszone zarzuty związane z naruszeniem konstytucyjnej zasady równości.

Należy mieć bowiem na względzie, że rozważana zasada pierwszeństwa ubezpieczenia w ZUS i braku możliwości wstecznego opłacania składek, nie ma charakteru absolutnego, a w rezultacie dopuszczalne są od niej pewne odstępstwa określone już w art. 5a i 5b ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników. Należy uznać, że ograniczenia ustawodawcy odnośnie do dyferencjacji sytuacji prawnej jednostek w wypadku praw i wolności ekonomicznych, socjalnych oraz kulturalnych są zdecydowanie mniejsze niż w wypadku praw i wolności politycznych czy tym bardziej osobistych. W orzecznictwie ugruntowany został bowiem pogląd, zgodnie z którym: "w sferze polityki ekonomiczno-społecznej państwa swoboda ustawodawcy jest znacznie większa niż w innych sferach stosunków społecznych. Wiąże się z tym również możliwość dokonywania częstszych zróżnicowań, stanowiących wyjątki od zasady równości określonej w art. 32 ust. 1 Konstytucji" (wyrok TK z 18 stycznia 2011 r., sygn. P 44/08; zob. także wyroki TK: z 9 maja 2005 r., sygn. SK 14/04, OTK ZU nr 5/A/2005, poz. 47; z 27 marca 2007 r., sygn. SK 9/05, OTK ZU nr 3/A/2007, poz. 31; z 19 grudnia 2007 r., sygn. K 52/05, OTK ZU nr 11/A/2007, poz. 159; z 26 października 2010 r., sygn. K 58/07). Nie ulega zarazem wątpliwości, że projektowana regulacja w art. 4 ustawy nowelizującej - mimo iż przewidziana w niej abolicja dotyczy możliwości opłacania wstecz składek na ubezpieczenia społeczne rolników, stanowi dopełnienie katalogu wyjątków określonych w ustawie i tym samym pozostaje w związku z treścią konstytucyjnego prawa do zabezpieczenia społecznego, będącego prawem socjalnym (art. 67 ust. 1 ustawy zasadniczej). Podczas wprowadzania w życie art. 5b ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, projektodawca skorzystał z takiego samego mechanizmu, który nie budził wątpliwości

Zgodnie z art. 5 projektu ustawy, obowiązujące na mocy zmienionego w art. 64 ust. 3 upoważnienia ustawowego rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie warunków i trybu kierowania przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego na

rehabilitację leczniczą oraz udzielanie zamówień na świadczenia i usługi rehabilitacyjne (Dz.U. z 2013 r. poz. 860) zachowa moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych.

Projekt ustawy wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Projekt nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki.

Projektowane przepisy nie będą miały wpływu na sektor mikro, małych i średnich przedsiębiorstw.

Projektowane przepisy nie będą miały wpływu na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt ustawy zostanie zamieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Rządowego Centrum Legislacji.

Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu w trybie § 27 ust. 4 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.).

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych, w związku z tym nie podlega notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt ustawy został umieszczony w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów pod numerem UD273.